

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อต้องการศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดนครปฐมสำหรับการพัฒนาเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ทางด้านทิศตะวันตกและใต้ของกรุงเทพมหานคร จึงได้ทำการศึกษาทั้งทางด้านอุปทานและอุปสงค์การขนส่งของจังหวัดนครปฐม ในส่วนของอุปทานการขนส่งครอบคลุมถึงสาธารณูปโภคด้านการขนส่งทางถนน ทางราง ทางน้ำ สถานีขนส่งสินค้า ศูนย์กลางรวบรวมและกระจายสินค้า และผู้ให้บริการ ซึ่งพบว่าอุปทานด้านการขนส่งของจังหวัดนครปฐมมีจุดแข็งที่การขนส่งทางถนน เนื่องจากมีโครงข่ายถนนที่ได้มาตรฐาน ความจุสูง มีผู้ให้บริการจำนวนมาก ตลาดมีความแข่งขันสูง ราคาค่าขนส่งจึงไม่แพง เมื่อพิจารณาทางด้านอุปสงค์การขนส่ง พบว่าจังหวัดนครปฐมมีการขนส่งสินค้าที่หลากหลายตามประเภทของผลผลิตหลักของจังหวัด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการไหลของสินค้าจากผู้ประกอบการขนส่งแบบไม่เต็มคัน (Less-than Truck Load) พบว่าเฉพาะการขนส่งประเภทเดียวนี้มีปริมาณการขนส่งไม่น้อยกว่าวันละ 1 ล้านชิ้น น้ำหนักรวมกันประมาณ 40,000 ตันทุกวัน หรือราว 3,200 เทียวี่รถบรรทุกสิบล้อ คิดเป็นมูลค่าสินค้าประมาณ 123,560 ล้านบาทต่อปี สร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการขนส่งไม่น้อยกว่า 6,178 ล้านบาทต่อปี จึงไม่อาจปฏิเสธความเชี่ยวชาญและความสำคัญของผู้ประกอบการขนส่งเหล่านี้ได้ อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการในย่านพุทธมณฑลกลุ่มนี้กำลังประกอบอาชีพท่ามกลางความขัดแย้งกับชุมชนเพื่อนบ้านโดยรอบ ขัดแย้งกับกฎหมายผังเมืองและกฎหมายควบคุมอาคาร จำเป็นต้องหาทำเลที่ตั้งใหม่ นักวิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างทำเลทางเลือก (Candidate Location) 4 แห่ง ซึ่งสอบถามจากผู้ประกอบการขนส่งและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการ ผลการวิเคราะห์พบว่าทำเลในย่านพุทธมณฑลสาย 5 - 7 มีความน่าสนใจมากที่สุด เพราะว่าต้นทุนรวมของเจ้าของสินค้าและบริษัทขนส่งต่ำที่สุด ทำเลทางด้านนอกถนนวงแหวนรอบนอกทางด้านทิศตะวันตกก็มีความน่าสนใจมากเช่นกัน อย่างไรก็ตามปัญหาเรื่องงบประมาณการลงทุนเป็นอุปสรรคสำคัญของทุกทำเล ประมาณว่าคงต้องใช้งบลงทุนหลายพันล้านบาทในการจัดหาที่ดินและพัฒนาที่ดิน แนวทางการลงทุนหนึ่งที่เสนอแนะคือ การร่วมลงทุนระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐในลักษณะคล้ายคลึงกับนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งรัฐลงทุนเรื่องที่ดินและสาธารณูปโภคหลังจากนั้นเป็นความรับผิดชอบของผู้ประกอบการขนส่งที่สามารถก่อสร้างตามความต้องการของตน กลายเป็น “นิคมขนส่ง” หรือสถานีขนส่งสินค้าแห่งใหม่ในจังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาทั้งด้านอุปทาน อุปสงค์ และโอกาสไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่าจังหวัดนครปฐมนั้นมีศักยภาพสูงมากสำหรับพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์และขนส่งทางด้านทิศตะวันตกและใต้ของกรุงเทพฯ ซึ่งจำเป็นต้องมีการเตรียมการและผนวกเอาแนวความคิดความเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์จังหวัดเพื่อจะได้มีแนวทางในการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

Abstract

This research project is aimed to explore the potential of Nakornpathom province to be developed as the logistics hub on the west and south of Bangkok. It comprehensively studied both supply and demand sides. On supply side, the scope covered all transportation modes including highway, rail, waterway, truck terminal, distribution centers as well as the logistics service providers (LSPs) in the area. It is evident that Nakornpathom has strength in land transportation in terms of extensive highway network with high capacity, abundant LSPs, fragmented transport market and inexpensive service cost. On the demand for logistics services, the province is an origin of variety of agricultural and consumer products. Based on the field survey from less-than-truckload truckers in the area, it was estimated that there are no fewer than one million pieces of products, weight of about 40,000 tons or approximately 3,200 truck loads, worth around 123,560 million Baht served daily. This volume generated huge income for the truckers at least 6,178 million Baht per year. Although these truckers play a major role in providing service expertise; however, they are facing serious legal issue due to the violation of town planning law and building code in the area of Phutthamonthon and Taweewattana district of Bangkok. Apparently, they may need to be relocated sooner or later. There seems to be four candidate sites according to the survey. The mathematical model is then applied to analyze for the best location based on the minimization of the overall cost consisting of customer and provider costs. The results suggest that an area outside the western outer ring road is the most attractive. Nonetheless, the investment is a major obstruction since it involves several billion Baths. The appropriate business model may be the public-private partnership (PPP) which the government invests in the land and fundamental infrastructure; whereas the private companies developed their own buildings on the land, coined as “transportation estate” similar to the concept of industrial estate development. Thereby, Nakornpathom would have another truck terminal which is probably the largest in the country and make the province the unique logistics hub. The province should seriously incorporate this potential into its strategic plan.